

تاثیر خانه مد بر ارتقاء فرهنگ پوشش زنان قوم کرد در استان کرمانشاه

اسماء رنوفی^۱، سحر خدابخشی^۲

۱_ دانشجوی موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی، گروه معماری و شهرسازی، کرمانشاه. ایران asma73raofi@gmail.com

۲_ مدرس موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی، گروه معماری و شهرسازی، کرمانشاه. ایران sahar.khodabakhshi@hotmail.com

چکیده

پوشاک در ابتدا جنبه حفاظتی و مصون نگه داشتن بدن در برابر عوامل طبیعی را دارا بود ولی بعدها با توجه به اعتقادات مذهبی، فعالیت های اجتماعی و فرهنگی نقش برجسته تری پیدا کرد. در جوامع امروزی به دلیل پیچیده تر شدن روابط و گستردگی آن کمتر زمینه ای برای شناخت افراد بخصوص جوانان در زمینه مد و لباس و نحوه انتقال فرهنگ از طریق نقوش لباس ها و مدگرایی وجود دارد و پوشاک فقط به عنوان یک نشانه مورد استفاده قرار می گیرد. در شهر کرمانشاه انواع پوشاک با رنگ های متنوع و جذاب در دوره های متوالی تاریخی با توجه به اقلیم، آداب و رسوم، ویژگی های جغرافیایی و ریز فرهنگ ها وجود داشته و هم اکنون بسیار کم رنگ شده است. با توجه به آمار و در مقایسه با تعدادی از کشور های منطقه، ایران و بخصوص شهر کرمانشاه در این زمینه در جایگاه بسیار پایینی قرار دارد. می توان گفت عملا از صنعت پوشاک در جهت ارتقای سطح اقتصادی بهره ای نمی برد در حالی که با معضل بیکاری و رکود اقتصادی مواجه است. لذا باید گام های اساسی در جهت بهبود این وضعیت و شکوفا شدن دوباره این هنر و صنعت در شهر کرمانشاه برداشته شود. از همین رو در تحقیق پیش رو با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و هم بستگی سعی در بررسی مباحث فرهنگ، پوشاک و ارتباط، آن با خانه مد در شهر کرمانشاه شده است و نتایج نشان میدهد که کرمانشاه مستلزم وجود مکان و فضایی مناسب جهت نمایش لباس می باشد که طراحی و ساخت خانه مد با هدف شناخت فرهنگ پوشش قوم کرد و ابقا فرهنگ ایرانی و هم چنین جلوگیری از تهاجم فرهنگی و ارتقای سطح اقتصادی و ایجاد شغل برای جوانان پیشنهاد می گردد.

واژگان کلیدی: طراحی لباس، فرهنگ ایرانی، قوم کرد، پوشش ایرانی، لباس، مد، پوشاک سنتی

۱. مقدمه

فرهنگ کلیتی شامل دانش، دین، هنر، قانون، اخلاقیات و هرگونه توانایی و عادات کسب شده انسان از جامعه است (آشوری، ۱۳۸۱: ۲۵). فرهنگ ایرانی مجموعه ای به هم پیوسته از فرهنگ های مختلف با آداب و رسوم گوناگون قومیت هاست که توانسته به اصولی واحد دست یابد بدین ترتیب بحث در باب پوشش ایرانی، به عنوان جزء مهم و اساسی در فرهنگ به میان می آید. از جمله کارکردهای اساسی لباس، زیبایی و پوشاندگی آن به عنوان ذات پوشش مطرح است. این اندیشه با نگاه ایرانیان برای انتخاب پارچه و لباس هم سویی دارد (مونسی سرخه، ۱۳۹۴: ۱۰۸).

واژه ی قوم به مردمی گفته می شود که دارای وجوه مشترک تاریخی (زبان، دین، آداب و رسوم، هنر، موسیقی و...) و در مواردی بعضی از ویژگی های ظاهری و جسمی هستند؛ نسبت به یکدیگر احساس تعلق و همبستگی می کنند و خود را از دیگر گروه ها جدا می دانند. اصولا قومیت پدیده ای فرهنگی است از این رو قابل تغییر و تحول است (امان اللهی، ۱۳۸۷: ۳۱). مردم کرد اقوام ایرانی تباری هستند که در بخش هایی از خاورمیانه و آسیای مرکزی در ایران به ویژه در شمال شرق و غرب ایران زندگی می کنند. کردها در سراسر ایران در استان های ایلام، آذربایجان غربی، بلوچستان، کردستان، کرمانشاه، همدان، لرستان، خراسان شمالی، خراسان رضوی، گیلان، مازندران و استان های قم، قزوین، کرمان و استان فارس زندگی می کنند (عباسی ظلانی، ۱۳۹۰: ۳۱۹). پیشینه لباس های کردی به دوره مادها و ایران باستان باز میگردد. بر کتیبه ها و سنگ نوشته های به یادگار مانده از قرن های گذشته تصاویر زیادی از زنان و مردان مناطق مختلف ایران با پوشش های سنتی اهالی کرد نشین حک شده است. در این کنده کاری ها، تصاویر زنان و مردان با پوشش کامل و شبیه به لباس هایی که اهالی کرمانشاه و سایر مناطق کردنشین بر تن می کنند، قابل مشاهده است.

به طور کلی در لباس های کردی کمتر از پارچه هایی با رنگ تیره استفاده می شود. به طوری که حتی در مراسم عذاراری پوشش های مشکی رنگ مرسوم نیست و عذاران با همان لباس های محلی در مراسم حاضر می شوند. در عروسی ها هم لباس های زیبای